УДК 336.7

Застосування фінансових технологій в банківській сфері України під час війни

Матвієнко Ілля,
здобувач вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *Досліджено зміни фінансової інфраструктури України внаслідок бойових дій. Вказано, що інтеграція FinTech-рішень виявилася вирішальною для підтримки неперервності банківського обслуговування та збереження фінансової рівноваги. Висвітлено податкові преференції у стимулюванні переходу банків на цифрові рейки та формуванні прогресивного фінансового середовища. Встановлено, що поєднання новітніх цифрових інструментів із державною фіскальною стратегією закладає фундамент для формування фінансового сектору, здатного витримувати навантаження та демонструвати високу конкурентоспроможність.*
Ключові слова: *FinTech; Cloud-First; e-KYC; BankID; блокчейн; податкова політика; банківська сфера; електронна національна валюта.*

В умовах повномасштабної війни стійкість фінансової системи України стала питанням національної безпеки. Вторгнення спричинило руйнування інфраструктурних об'єктів, масові вимкнення електроенергії, значну міграцію населення та посилення макрофінансових загроз. Реагуючи на ці виклики, фінансовий сектор мусив не просто коригувати усталені моделі функціонування, а й активно запроваджувати передові фінансові технології (FinTech), які стали ключовим засобом гарантування доступності та неперервності банківських послуг у кризових реаліях.

Національний банк України визначив цифровізацію фінансового простору одним із ключових стратегічних напрямків, що відображено у Стратегії розвитку фінансового сектору на період 2023–2025 років [1]. Мета цієї стратегії — забезпечити стабільність, відсутність бар'єрів та інклюзивність фінансових сервісів, передбачаючи узгодження регуляторних і технологічних рішень в умовах підвищених військових ризиків. З іншого боку, розвиток екосистеми FinTech було раніше закладено у Стратегії розвитку фінтеху до 2025 року, що передбачала створення регуляторного "полігону" (пісочниці), розвиток відкритого банкінгу, інтеграцію з державними сервісами та формування сприятливого інноваційного клімату [2].

На тлі війни реалізація цих стратегічних планів значно прискорилася. Зокрема, впровадження підходу Cloud-First та міграція даних у хмарні сховища гарантували безперебійну роботу банків навіть при знищенні фізичних серверних потужностей. Дистанційна ідентифікація клієнтів (e-KYC) через інтеграцію з додатком «Дія» та системою BankID дала змогу громадянам

отримувати фінансові послуги заочно, що було критично важливим для внутрішньо переміщених осіб та українців за кордоном.

Паралельно з технологічною перебудовою гостро постало питання фіскальної підтримки процесу цифровізації. Існує думка [3], що податкове стимулювання у цифровій економіці повинно виконувати не лише фіскальну, а й функцію розвитку.

Податкова політика має сприяти технологічному оновленню банків, підвищувати їхню інвестиційну привабливість та конкурентні переваги. Використання пільгового оподаткування, прискореного списання вартості цифрових активів, податкових кредитів на інноваційних вкладень створює фінансові підстави для впровадження хмарних рішень, штучного інтелекту, технологій блокчейну та систем кіберзахисту.

У воєнних обставинах така політика набуває особливої значущості, оскільки фінансові установи змушені спрямовувати суттєві ресурси на кібербезпеку та автоматизацію процесів. Податкові стимули дають змогу частково компенсувати витрати на модернізацію IT-інфраструктури та підтримувати фінансову стійкість установ. Зокрема, доцільно запровадити спеціальні податкові режими для банків, які інвестують у партнерства з фінтех-компаніями, цифрові лабораторії та інноваційні платформи [4].

Яскравим прикладом синергії цифрових реформ та податкових заохочень є правовий режим «Дія Сіті». Він демонструє, що системна фіскальна підтримка цифрових бізнесів сприяє формуванню інноваційного поля та залученню інвестицій [4]. За аналогією, поширення подібних підходів на банківську галузь могло б прискорити інтеграцію штучного інтелекту, хмарних обчислень та автоматизованих систем фінансового моніторингу.

Водночас, дослідники [3] наголошують на потребі збалансованості податкової стратегії. Надмірні пільги можуть призвести до бюджетних втрат, тоді як їх відсутність — до гальмування цифрової трансформації. Тому податкове стимулювання має бути інтегроване у стратегічне планування банків та враховувати регуляторні вимоги щодо капіталу та ліквідності. Особливої ваги набуває забезпечення узгодженості між фіскальними кроками та загальною державною цифровою стратегією.

Отже, застосування FinTech у період війни в Україні стало не лише інструментом забезпечення безперервності банківської діяльності, а й рушієм структурних змін у фінансовому секторі. Податкове стимулювання у цьому процесі виступає стратегічним каталізатором довгострокового зростання, який поєднує державні фіскальні інтереси з потребами інноваційного оновлення банківської системи. У майбутньому це сприятиме інтеграції України у європейський фінансовий простір, розвитку цифрової гривні (CBDC), необанків і транскордонних цифрових платежів, закладаючи фундамент для стійкої та конкурентоспроможної фінансової системи навіть в умовах воєнних випробувань.

Список використаних джерел:

1. Стратегія розвитку фінансового сектору України. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_finsector_NBU.pdf?v=16
2. Розвиток фінтеху в Україні. https://bank.gov.ua/ua/about/develop-strategy/fintech2025. URL: https://bank.gov.ua/ua/about/develop-strategy/fintech2025
3. Бурковська А. В., Рагуліна А. О. Податкове стимулювання розвитку банківського сектору в умовах цифрової економіки. *Агросвіт*. 2025. № 22. С. 222–228. URL: https://doi.org/10.32702/2306-6792.2025.22.222
4. OpenAI. ChatGPT. Версія GPT-5.2. OpenAI, 2026. URL: https://chatgpt.com/share/6995fa9c-6ec4-8001-b009-fdccd63434c1

Abstract: *The changes in Ukraine's financial infrastructure as a result of hostilities are examined. It is indicated that the integration of FinTech solutions has proven to be crucial for maintaining the continuity of banking services and maintaining financial balance. Tax preferences in stimulating the transition of banks to digital rails and the formation of a progressive financial environment are highlighted. It has been established that the combination of the latest digital tools with a state fiscal strategy lays the foundation for the formation of a financial sector capable of withstanding the load and demonstrating high competitiveness.*
Keywords*: FinTech; Cloud-First; e-KYC; BankID; blockchain; tax policy; banking;; electronic national currency.*

Науковий керівник:
Бурковська А.В.,
канд. екон. наук, доцентка
кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет